

$E = M \cdot c^2$

PERFORMANCE
PLAKATÓW

PAWEŁ SKX

EMOCJE

POSTERS • PAWEŁ SKX • PLAKATY

PLAKATY • PAWEŁ SKX • POSTERS

EMOCJE

NA WIECZNOTRWAŁOŚĆ
POMNIKÓW*

*tekst: Piotr Rymarczyk

SPECYFIKA SZTUKI PLAKATU
Choć statystycznie rzecz biorąc, **plakat** w dziejach **traktowany był** przede wszystkim **użytkowo**, jako narzędzie reklamy i politycznej propagandy, nie raz bywał także – przy okazji pełnienia funkcji instrumentalnych lub zupełnie z nimi zrywając – **formą ekspresji artystycznej**. Ponieważ zaś – zgodnie ze znanym stwierdzeniem Herberta McLuhana, kanadyjskiego teoretyka komunikacji, **„przekaznik jest przekazem”** – wyjątkowe cechy plakatu przesądzają o specyficznym charakterze tej sztuki na tle innych sztuk plastycznych.

Sztuka plakatu z natury jest zatem twórczością głęboko zanurzoną w czasoprzestrzeni codziennego życia. **Plakat wszak funkcjonuje przede wszystkim nie w galerii, ale na ulicy. Z kolei efemeryczność tego medium, nietrwałość papieru narażonego na destrukcyjne wpływy atmosferyczne, sprawiają, że plakat nie ma szans na wiecznotrwałość pomników**. Znakomicie nadaje się natomiast do nadążania za tym, co bieżące, do dawania wyrazu pulsowi czasów.

Wspomniane wyżej cechy powodują, że plakat nie bardzo pasuje do klasycznego modelu ponadczasowej sztuki oderwanej od codzienności. Wydaje się natomiast dogodnym środkiem służącym realizacji koncepcji awangardowych – w tym także, mającej stanowić ich syntezę, sytuacjonistycznej utopii

anarchoartystycznej: wizji sztuki demokratycznej, tworzonej przez wszystkich i dla wszystkich; nieopartej na samotnej kontemplacji, ale łączącej ludzi w życiu społecznym; niewyobcowanej z codzienności, stanowiącej treść i formę codziennego życia.

Plakaty, które tworzy Paweł Sky – aktywny od blisko ćwierć wieku plastyk, ale także muzyk i animator kultury – wydają się wyrastać z takiej wizji i pokazują, jak można starać się ją urzeczywistniać poprzez działania.

SZTUKA KRYTYCZNA, CODZIENNA, POWSZECHNA
Plakaty z cyklu „eMOcJE” – podobnie jak reszta twórczości plastycznej Pawła – **ukazują go jako twórcę w wieloraki sposób zaangażowanego we współczesne życie społeczne**. Groźba ekologicznej katastrofy; samotność w świecie, w którym relacje międzyludzkie wypierane są przez kulturę masową; bezmyślny konsumpcjonizm; destrukcja indywidualnego i społecznego życia dokonująca się za sprawą stanowiącej *spiritus movens* kapitalizmu żądzy zysku – wszystkie te kwestie znajdują w pracach Pawła wyraziste odzwierciedlenie. Nie ulega też wątpliwości, że **wspomniane plakaty mają zachęcić widzów do wzięcia odpowiedzialności za świat i stawienie czoła wspomnianym problemom**. Robią to jednak w inny sposób niż czyniły to dzieła podporządkowane dążeniu do manipulatorskiej

skuteczności, stanowiące przejaw politycznej propagandy.

Twórcom tych ostatnich zależało bowiem nie tyle na zachęcaniu odbiorców do myślenia, ale raczej na zniechęcaniu do niego – na przekształceniu ich w bezrefleksyjnie podporządkowanych się poleceniom członków owczego stada. Stąd z reguły stawiali oni na łopatologiczną dosłowność przekazu. Paweł Sky zaś od propagandowej oczywistości stroni. **Bliski wydaje mu się natomiast sposób myślenia o plakacie, jako zagadce czy łamigłówce, które widzowie muszą rozwiązać, aby zrozumieć adresowany do nich przekaz**. W szczególności zwraca uwagę upodobanie autora do słownych gier, takich jak choćby w przypadku pracy, w której słowo „długopis” – odnoszące się do długopisu, którym podpisano umowę kredytową – ujawnia zawarte w nim słowo „dług”. Albo plakatu, na którym pojawia się neologizm

„kryzysk”, łączący w sobie „kryzys” i „zysk”. Albo tego, przedstawiającego morze, które z powodu katastrofy ekologicznej przekształciło się w upiorną pustynię jako „może”.

Taki łamigłówny charakter plakatów Pawła sprawia, że prowokują one odbiorców do aktywności umysłowej, pomagając im zauważyć niedostrzeżone na co dzień – i często maskowane przez tych, którzy nie chcą byśmy je dostrzegli – aspekty życia społecznego. **Mamy tu więc do czynienia ze sztuką demaskatorską, w ironiczny sposób dekonstruującą fasadę społecznej rzeczywistości**. Jest to zarazem twórczość chcąca mobilizować do społecznej aktywności, ale aktywności podejmowanej w sposób świadomy, w oparciu o samodzielny osąd.

Fakt, że plakaty prezentowane są nie na ulicy, ale podczas wystawy, wydaje się kląć z dążeniem do wtopienia sztuki w codzienne życie. Warto jednak podkreślić, że mają one pozostać w klubie również po zakończeniu wystawy, stwarzając odwiedzającym go możliwość oglądania ich również

w mniej oficjalnych sytuacjach niezwiązanych z zagrożeniem, że niesiony przez nie przekaz zostanie potraktowany, jako prawda jedynie o odświętnym charakterze, a więc niezobowiązująca do praktycznych działań. Godne uwagi jest również to, że współautorem niektórych plakatów Pawła był jego kilkulatni syn. Odzwierciedla to przekonanie Sky'a, że tworzenie sztuki nie musi i nie powinno pozostawać wyłączną domeną profesjonalnych artystów, – że zdolności twórcze ma każdy i powinien z nich korzystać na co dzień.

PESYMIZM I OPTYMIZM
Krytyczny charakter prezentowanej twórczości siłą rzeczy nadaje jej nieco pesymistyczne zabarwienie. Przedstawiane na wystawie plakaty ukazują bowiem destrukcyjny wpływ, jaki na człowieka i świat wywierają warunki społeczne. Pesymizmowi towarzyszy jednak nuta optymizmu znajdująca wyraz chociażby we wspomnianym zamiłowaniu do zabaw słowami czy skłonności do postępowania się radosną, ludyczną formą graficzną. I o ile pesymizm Pawła odnosi się do oceny obecnej rzeczywistości, o tyle jego optymizm można odczytywać, jako wyraz wiary w to, że – jak pisał Sir Alfred Tennyson, największy poeta postromantyzmu wiktoriańskiego – **„na szukanie lepszego świata nie jest jeszcze za późno”**.

Piotr Rymarczyk

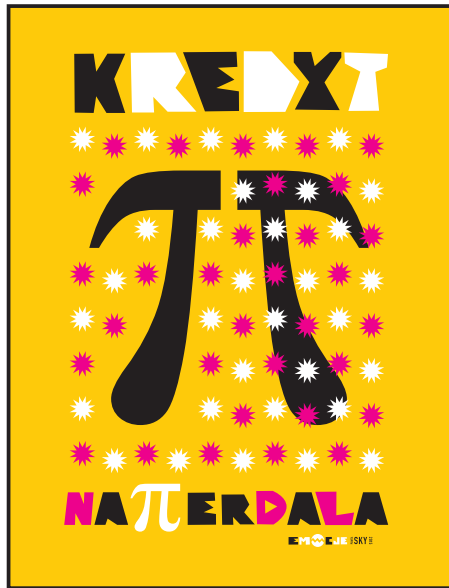
(socjolog, pisarz, działacz społeczny)

Tekst towarzyszył wystawie „eMOcJE”, która odbyła się w klubie OFFSIDE, Warszawa, październik 2018

• Plakaty z cyklu „eMOcJE” są autorstwa Pawła Sky'a z wyjątkiem: • „morze”, 2011, pomysł: Max, grafika: Paweł Sky • „długOPIS”, 2013, pomysł: Max, grafika: Paweł Sky • „Plakat nie ma szans na wiecznotrwałość pomników”, 2018, tekst: Piotr Rymarczyk, grafika: Paweł Sky • „Taniec dookoła absurdu”, 2019, tekst: Santa Marta, grafika: Paweł Sky • „(osobiste) wybory”, 2019, projekt: Paweł Sky & @Zoffija • „NIEDopowiedzenia”, 2019, projekt: Paweł Sky & Anna Malarz • „racja”, 2019, pomysł: Ryszard Pawłowski, grafika: Paweł Sky • Wszystkie prawa zastrzeżone.

KRYZYS\$K

Z UŚMIECHNIĘTYM PSEM.

Jest moim sąsiadem, ale zanim poznałam Go osobiście, spotykałam; gdy codziennie rano szybkim krokiem przemierzał naszą część Bródna z nieodłącznym, uśmiechniętym psem, który biegł obok z rozwianymi uszami. Nagle przestałam ich widywać. A potem spotkałam Pawła w osiedlowym sklepie. Zapytałam o psa. Zobaczyłam ły... To był moment porozumienia. **Po-tem okazało się, że jest artystą, dla którego bardzo ważna jest sąsiedzkość.** Jest nam po drodze.

NIEOKIEŁZANNA WYOBRAŹNIA.

Grafik komputerowy z zawodu i twórca plakatów z zamiłowania. Pawła cechuje nieokiełznana fantazja, otwartość, a jednocześnie niezwykle jasna forma przekazu. Ukształtowały Go nie tylko doświadczenia zawodowe: twórczość graficzna i produkcja licznych eventów, lecz także działalność muzyczna – od 1994 r. zorganizował w Warszawie około 200 koncertów, m.in. **Warsaw ImproMusic Fest.** Jest także muzykiem, gra na instrumentach perkusyjnych (kolektyw terenowy, **no-wy+eren**, Dźwiękowy Plac Zabaw). W moim odczuciu, w pracach Pawła, muzyka odgrywa ogromną rolę. **Jego plakaty śpiewają!**

WYSTAWA ZA WYSTAWĄ.

2010 r. Przełom. Paweł założył własne studio projektowe. To początek tworzenia plakatów autorskich. Pokazywał je w Warszawie wielokrotnie. • Podczas **15. Salonu Plakatu Polskiego** (2011) w Muzeum Plakatu w Wilanowie • „**WARSAW**” (2013) w Galerii W-Z • „**Posters for Bródno**” (2014) w Kinie Świt • „**WARSAWII**” (2015) w Autorskim Bistro & Café • „**plAKATy**” (2016)

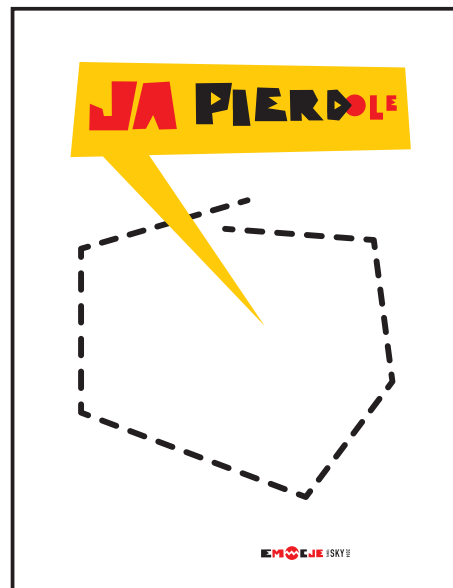
w Galerii Plakatu Polskiego Włodka Orła i Darka Zgutki w Bibliotece Uniwersyteckiej. To była największa indywidualna wystawa Pawła. Zaprezentował wtedy 50 prac. Muszę też wspomnieć o wystawie na chodniku „**Poster Park**” w Parku Bródnowskim (2016). Świetny pomysł. Paweł przykleił na płytach 14 prac, które przyciągały uwagę przechodniów. **Eks- pozycja trwała do momentu naturalnego wytarcia się plakatów** – ostatni został zdjęty po 63 dniach.

KINO NA B(L)OKU.

Paweł to artysta wszechstronny. W Jego kalejdoskopie twórczych działań nie mogło zabraknąć kina. **Przed 15 laty zainicjował pokazy filmów na budynkach mieszkalnych.** Chciał w ten sposób bloki i najbliższe otoczenie – podwórka, wykorzystał do działań kulturalnych, edukacyjnych, budujących więzi sąsiedzkie. W tym zamyśle podwórko stało się widownią, blok ekranem, a zmierzch ciemnością potrzebną do projekcji. Pawła zainspirowało kino plenerowe „Cinema Baku” w Suwalskim Parku Krajobrazowym i częste spacerunki po osiedlowych podwórkach. Pierwszy pokaz Kina na B(l)oku miał miejsce na ścianie budynku przy ul. Hieronima 6 na Bródnie. Ten sam budynek stał się ekranem w ubiegłym roku w ramach Dnia Sąsiada. Podobnie było w tym roku. Filmy pokazują Bródno w różnych odstępach.

MIESZKAŃCY SOBIE ŻYCZA.

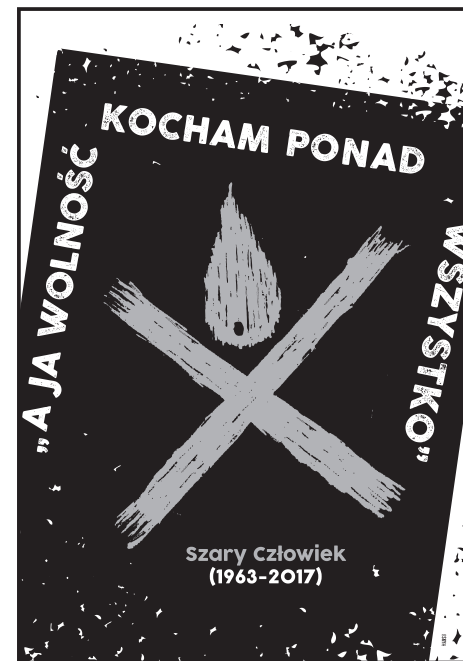
Zaangażowanie Pawła w działania lokalne, sąsiedzkie; wrażliwość na potrzeby mieszkańców; mocno wybrzmiały pod koniec 2017 roku. Wymyślił akcję **BlokKartka**, zaprojektował duże kartki, na wzór pocztowych;

na których mieszkańcy umieszczali życzenia świąteczne dla sąsiadów, podwórka, okolicy, dzielnicy. Na BlokKartkach pisali i rysowali życzenia uczniowie jednej z bródnowskich szkół, mieszkańcy kilku budynków, uczestnicy świątecznego festynu przy urzędzie dzielnicy Targówek. Kartek było kilkadziesiąt, powstała z nich wystawa prezentowana w szkole.

PARK JEST NAJWAŻNIEJSZY.

W tym roku Paweł z kilkorgiem mieszkańców mocno zaangażował się w obronę Parku Bródnowskiego, który jest jedynym parkiem na Bródnie, parkiem z założenia osiedlowym, oazą spokoju, zieleni, odpoczynku. Gdy okazało się, że władzom dzielnicy chodzi po głowie zbudowanie w parku lokali gastronomicznych, mediateki, piętrowego parkingu, toru rolkowego i parku linowego, **zainicjował akcję #RatujmyParkBródnowski.** Grupa, z Pawłem na czele, rozdawała ulotki, rozmawiała z mieszkańcami, zbierała podpisy pod petycją „NIE dla zabudowy

Parku Bródnowskiego”. **Dzięki tej inicjatywie obudziła się lub wzmocniła postawa obywatelska mieszkańców, potrzeba wpływu na to, co dzieje się na osiedlu i w dzielnicy.**

SILA PRZEKAZU.

Nie jestem teoretyczką sztuki, nie mam profesjonalnego przygotowania, by ekspercko oceniać plakaty Pawła. Stosuję do jego prac, takie samo kryterium, jak wobec innych dzieł. Brzmi ono: podoba mi się, zmusza do refleksji, przyciąga uwagę. Tak właśnie jest z plakatami Pawła. Każą na siebie patrzeć, skłaniają do zastanowienia, a przy tym są świetnie graficznie. I zawsze mówią coś bardzo ważnego na temat, któremu są poświęcone. Oszczędna kreska, świetne kolory, mocny przekaz. Nie umiem przejść obok nich obojętnie. Wołają: spójrz na mnie, zatrzymaj się, popatrz, zastanów nad tym, o czym mówimy i dlaczego. Te plakaty są barwne kolorem, kształtem i ideą. **Są smakowite, jak dobrze przygotowane danie, takie tworzone z miłością i chęcią dania czegoś dobrego drugiej osobie.**

OBYWATEL.

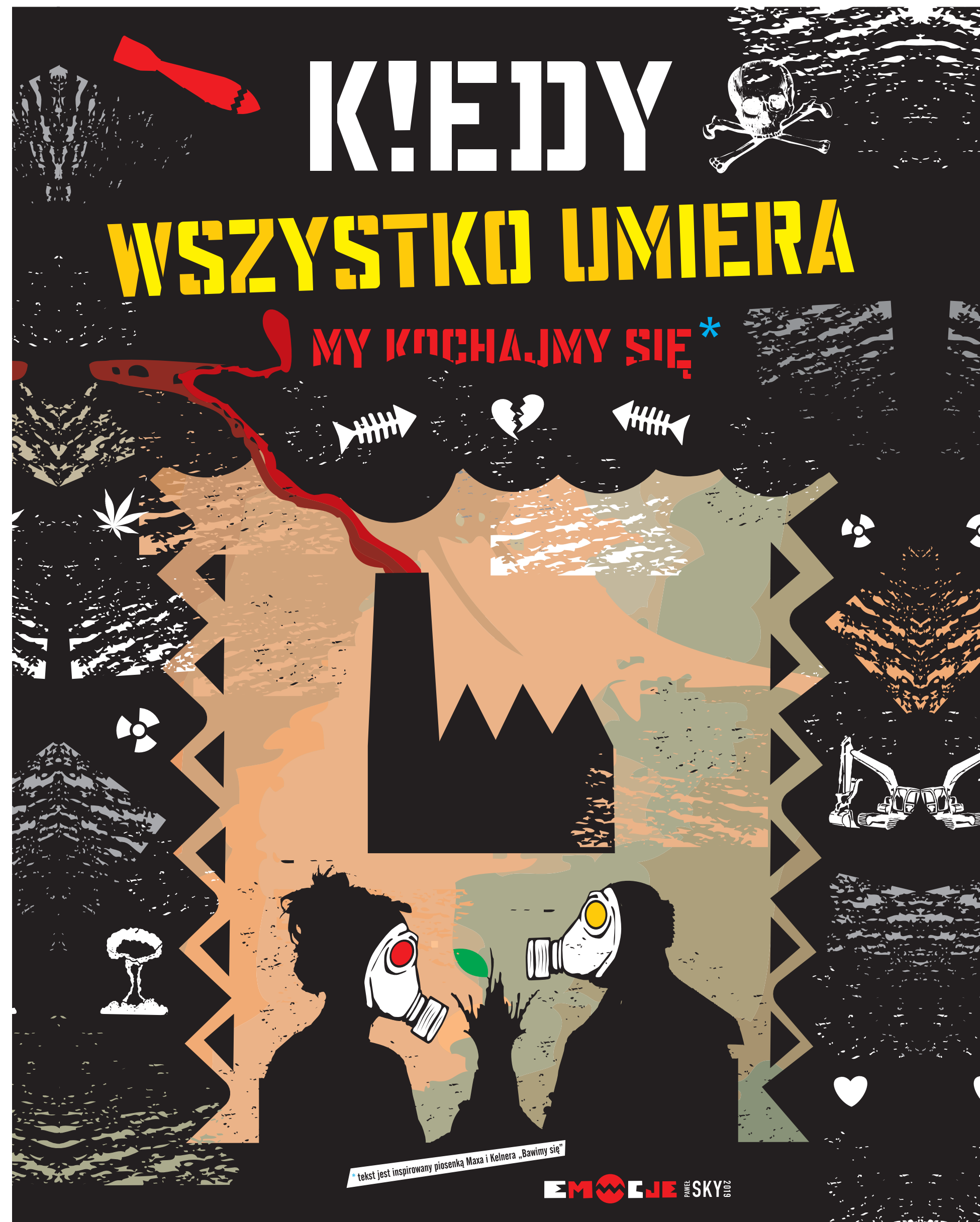
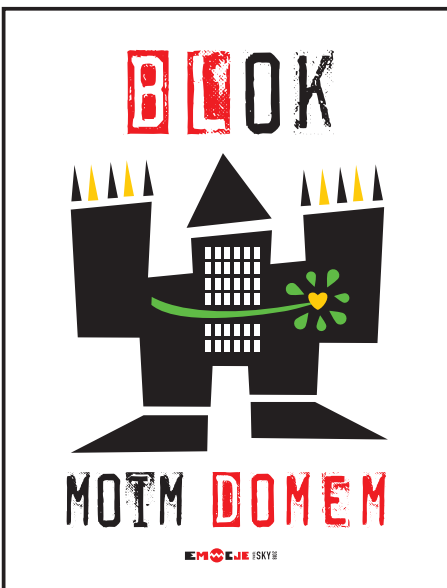
Paweł, tak Go postrzegam, **nie byłby sobą, gdyby nie obserwował, dostrzegwał, angażował się.** Jest dynamiczny i wszędobylski. Nie tylko patrzy, ale widzi. Nie tylko słucha, ale słyszy. Taki stosunek do świata sprawia, że nie potrafi być obojętny. Reaguje, gdy widzi, że sprawa jest ważna. Może to dotyczyć jednej osoby, grupy ludzi, parku, osiedla. Marzy, wiem o tym, by na Bródnie żyło się wygodnie, może nawet komfortowo; by każdy czuł się tu dobrze; ludzie byli wobec siebie przyjaźni. Może to brzmi nieco staroświecko czy cukierkowo, ale, czy nie jest prawdą, że zdecydowana większość z nas, też marzy o czymś takim? Paweł, podążając za marzeniem, angażuje się wciąż w nowe projekty, reaguje na pomysły innych. I nie jest dla Niego ważne, czy może przy okazji coś stracić, komuś się narazić, podpaść, mieć kłopoty. Paweł jest obywatelem. Im więcej takich, jak on, tym większa szansa na pozytywne zmiany. Jego obywatelską postawę najlepiej widać na plakat�ch i w codziennych lokalnych działaniach.

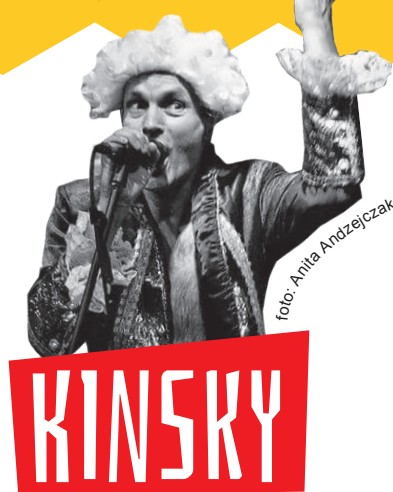

Jolanta Zientek-Varga

(dziennikarka, aktywna mieszkanka, obywatelka, weganka)

Tekst towarzyszył wystawie „Plakaty na Klatce”, która odbyła się w ramach Weneckiego Biennale na Bródnie, czerwiec/lipiec 2018

PRZYCHODNIA SKŁÓT

Squat Przychodnia to przejęta ponad 7 lat temu opuszczona przestrzeń, w której utworzono kolektywne Centrum Kultury Alternatywnej. Jest symbolem sprzeciwu wobec dzikiej reprivatyzacji, komercjalizacji miasta oraz jego niegospodarności.

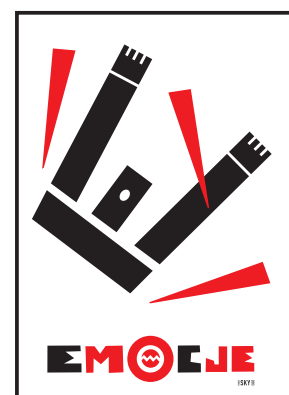
Działamy w duchu idei DIY, czyli robienia i organizowania rzeczy samodzielnie, bez polegania na oficjalnych instytucjach, sponsorach, władzy i pieniądzu. Na przestrzeni lat przez kolektyw animujący przestrzeń przewinęły się dziesiątki aktywistek i działaczy, organizując setki różnych wydarzeń: koncertów, imprez benefitowych, spotkań dyskusyjnych, wystaw, pokazów filmowych, warsztatów i wydarzeń sportowych. Łączą nas idee wolności, równości, solidarności i sprawiedliwości społecznej. Osoby związane ze skłotem od zawsze angażują się w ruchy społeczne i działania polityczne na rzecz pracowników, lokatorek, osób wykluczonych, mniejszości. Można nas spotkać na wielu demonstracjach i protestach, a nasza wspólna przestrzeń niejednokrotnie dawała schronienie osobom w trudnej sytuacji życiowej. Szanujemy wszystkie stworzenia żywe, działamy na rzecz praw zwierząt, a skłót jest miejscem wolnym od spożywania mięsa. Dziś funkcjonują tu zorganizowane przestrzenie: sala koncertowa, sala treningowa, sala prób dla zespołów, siłownia, warsztat, pracownia sitodruku, pokój krawiecki, a podczas każdego wydarzenia dostępne są stół ping-pongowy oraz piłkarzyki.

W połowie grudnia 2017 roku Kinsky wydał, nagrany w 1997 roku, drugą płytę „Praeterito Futurum”. W grudniu 2015 roku z propozycją nagrania utworu inspirowanego twórczością Witkacego wystąpiło NCK. „Inteligencja nie ma być tępiona lecz przefflan-cowana” to pierwszy nagrany od lat utwór grupy.

2015 rok to nowy rozdział w historii Kinsky'ego. Po blisko dwudziestu latach nieobecności i dwóch latach przygotowań zespół powrócił na scenę.

W połowie grudnia 2017 roku Kinsky wydał, nagrany w 1997 roku, drugą płytę „Praeterito Futurum”. W grudniu 2015 roku z propozycją nagrania utworu inspirowanego twórczością Witkacego wystąpiło NCK. „Inteligencja nie ma być tępiona lecz przefflan-cowana” to pierwszy nagrany od lat utwór grupy.

www.kinskyband.pl

www.fb.com/przychodniasquat

nowyTeren to grupa twórców znanych wcześniej jako kolektyw terenNowy. Od 2007 roku konsekwentnie gra muzykę improwizowaną, którą można określić mianem miejskiego szamanizmu ze szczytą muzyki klasycznej oraz energii punka. nowyTeren reprezentuje improwizację totalną. Nie gra prób, nie rozpisuje nut, nie ustala wcześniej co będzie grał – tworzy tu i teraz! 101% IMPROWIZACJI! Kolektyw wystąpił między innymi na Warsaw ImproMusic Fest, RóbRege, Korzeniach Europy czy Wibracje Festiwal. Cyklicznie zespół improwizuje w PraCoVni na warszawskim Żoliborzu.

www.nowyteren.bandcamp.com

SANTA MARTA

Santa Marta Olszewska, poetka, performerka. W 2019 roku, nakładem gdańskiego wydawnictwa Zoharum ukazała się płyta „Czas Snu” z jej tekstami i wokalem, nagrana w kooperacji z Karolem „Suką” Kaziemskim, legendą niezależnej sceny z nurtu eksperymentalnego elektro-acid punka.

Od 1994 zajmuje się projektowaniem grafiki użytkowej. Za swoje projekty nagrodzony m.in. Silver TaMgą, Obcszą Papieru czy Złotym Smokiem. Na co dzień projektuje dla instytucji kulturalnych, współpracuje z redakcjami prasowymi i agencjami reklamowymi.

Plakaty autorskie zaczął tworzyć w 2010 roku. Dotychczas powstało około 100 autorskich plakatów przede wszystkim w dwóch cyklach „WARsaw” i „eMOCJE”. Do tej pory zaprezentował je podczas 10 wystaw. Pierwsza indywidualna wystawa jego plakatów miała miejsce w 2013 roku.

Od początku lat 90. XX wieku związany z kulturą niezależną. Zorganizował dotychczas prawie 200 koncertów (m.in. UFolotki, Zielony Festival, Warsaw ImproMusic Fest). W latach 1996-1998 tour manager zespołu Dezerter. W 2015 roku był menedżerem zespołu KINSKY, wspomagając ich w działaniach po reaktywacji. Kurator i producent Sceny Teatralnej (2004-2010), sceny Alter Space (2008-2010), a także koordynator Strefy NGO (2006-2010) na Open'er Festival w Gdyni.

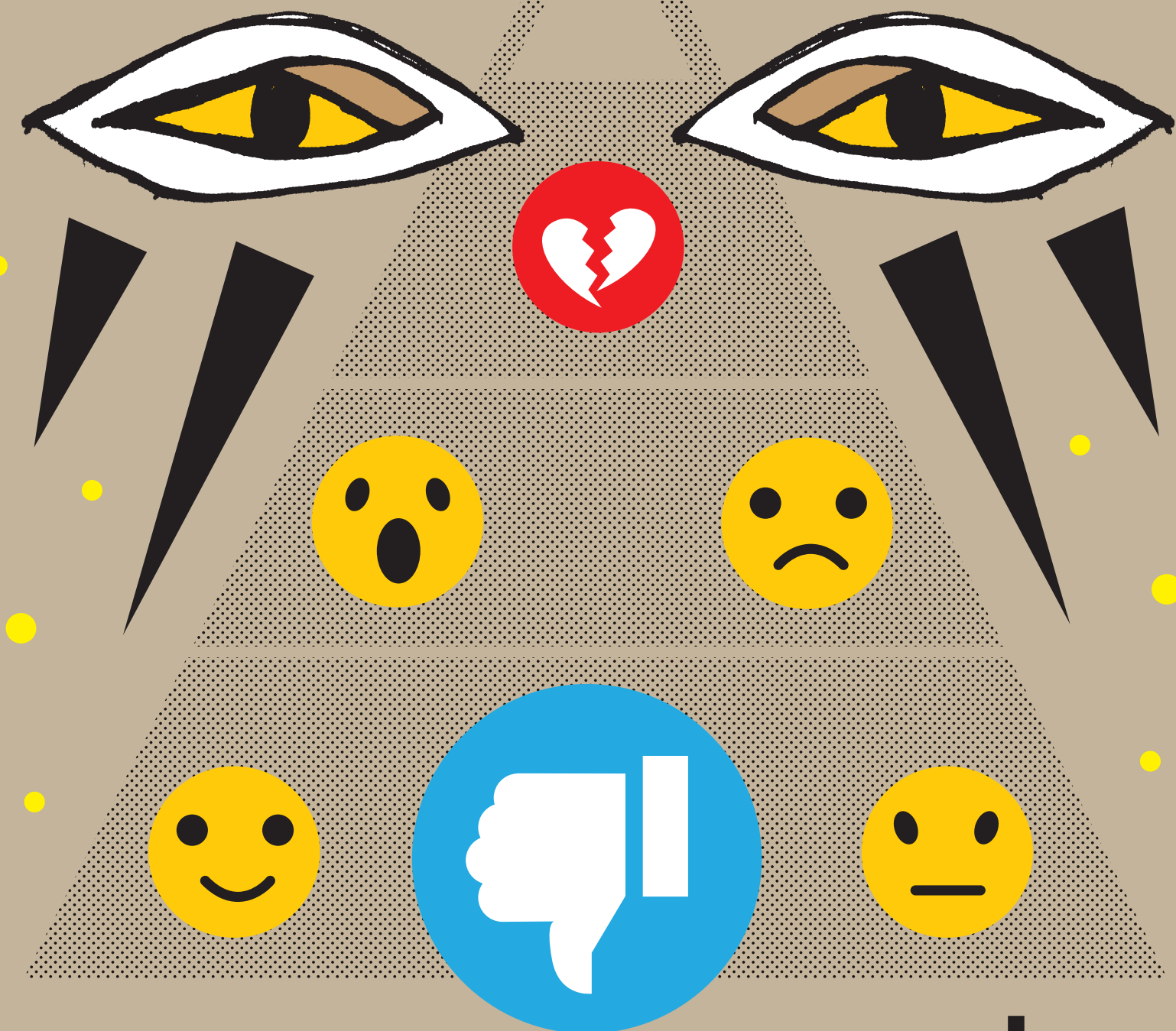
W 2007 roku pomysłodawca kolektywu improwizatorów terenNowy (obecnie nowyTeren).

www.pawelsky.pl
www.fb.com/pawelskydesign

EmoCje2 – wystawa plakatów
Pawła Sky' a * 22 listopada 2019. g. 20
PRZYCHODNIA SKŁÓT
WARSZAWA SKORUPKI 6A
- performance:
Plakat nie ma szans na wiecznotrwałość plakatów
[Paweł Sky, Piotr Rymarczyk, Spółdzielnia Hałas – solo anonim]
- wydarzenia towarzyszące:
KINSKY [koncert] • nowyTeren & Santa Marta [koncert]

HIEROGLIFY

CODZIENNOŚCI

G L O B A L

W A R M I N G